

LANDSTINGETS REVISORER
Norrbottnens läns landsting

Årsredogörelse 2014

Innehållsförteckning

REVISORERNAS REDOGÖRELSE 2014	3
Revisionen i Norrbottens läns landsting.....	3
Lagstiftning och god revisionsred ger innehållet	3
Den årliga revisionsprocessen	3
Väsentlighet och risk är vägledande.....	4
Redogörelse för genomförda granskningar 2014	4
Landstingets projektverksamhet – intern kontroll.....	4
Läkemedelsförskrivning – den interna kontrollen inom landstinget.....	4
Verksamhetschefens ledningsansvar	5
Patientsäker läkemedelshantering - läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser.....	6
Bedömning om egenvård	6
Jämlik barnhälsovård.....	6
Redovisning av mervärdesskatt.....	7
Delårsrapport per april 2014	7
Delårsrapport per augusti 2014	8
Patientnämnden – Översiktlig granskning av ansvarsutövande 2014.....	8
Landstingsfullmäktiges beredningar – Översiktlig granskning av ansvarsutövande 2014	8
Övergripande granskning av Årsredovisning 2014.....	9
Revisorernas avslutande hearing med landstingsstyrelsen.....	9
Mandatperioden 2011 - 2014	10
Sammanställning av revisionens granskningsinsatser perioden 2011-2014	10
Förtroendevalda revisorer perioden 2011-2014	12
Revisorerna på landstingets hemsida	12

REVISORERNAS REDOGÖRELSE 2014

Revisionen i Norrbottens läns landsting

I den representativa demokratin utkräver medborgarna ansvar vid val till fullmäktige. Fullmäktige utkräver sedan, genom en årlig process, ansvar av styrelse, beredningar och nämnder.

Landstingsrevisionen i Norrbottens läns landsting är fullmäktiges organ för att med oberoende, saklighet och integritet främja och granska verksamheten i styrelse, fullmäktigeberedningar och patientnämnd. Uppdraget är ytterst att komma med förslag vad gäller ansvarsfrihet för styrelsen, fullmäktigeberedningar, patientnämnd och enskilda förtroendevalda.

Enligt Norrbottens läns landstings reglemente väljer landstingsfullmäktige 9 förtroendevalda ledamöter. Bland de förtroendevalda revisorerna utser landstingsfullmäktige även lekmanna-revisorer, vilka har ett självständigt uppdrag att granska landstingets bolag som helt eller delvis ägs av Norrbottens läns landsting.

Lagstiftning och god revisionsmed ger innehållet

Uppdraget som förtroendevald revisor skiljer sig på flera sätt från andra politiska uppdrag. Revisorerna är självständiga i förhållande till varandra, men strävar efter att i enighet ta ställning i revisionsarbetet och arbeta gemensamt och samordnat utifrån god revisionsmed i kommunal verksamhet.

Revisorerna ska med oberoende, objektivitet och integritet granska och främja landstingets verksamhet. Revisorernas uppdrag regleras genom kommunallagen, aktiebolagslagen, god sed för kommunal revision samt det av landstingsfullmäktige fastställda revisionsreglementet

I kommunallagen fastställs att granskningen ska ske årligen och i den omfattning som följer av god revisionsmed. Revisorerna ska årligen pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Räkenskaperna är rättvisande.
- Styrelsen och nämndernas interna kontroll är tillräcklig.

God revisionsmed är de principer och tillvägagångssätt som är allmänt vedertagna vid kommunal revision. God sed regleras inte i lag utan utformas och utvecklas av normbildare som t.ex. Sveriges Kommuner och landsting (SKL). God sed kan sägas ta vid där lagstiftningen slutar.

Den årliga revisionsprocessen

Den årliga revisionsprocessen omfattar ett flertal steg. Den börjar med en revisionsplanering som består av omvärldsanalys, väsentlighet och riskanalys och upprättande av den årliga revisionsplanen. Därefter genomförs de i revisionsplanen fastställda revisionsinsatserna.

Revisionsprocessen avslutas med att årets alla granskningar analyseras och bedöms. Då prövar revisorerna om landstingsstyrelse, fullmäktigeberedningar och patientnämnd har fullgjort sina uppdrag. En revisionsberättelse upprättas som lämnas till fullmäktige. I revisionsberättelsen uttalar sig revisorerna om ansvarsfrihet bör tillstyrkas och om fullmäktiges mål för verksamheten har uppfyllts under året.

Som bilaga till revisionsberättelsen upprättas även en årsredogörelse för revisionsåret 2014.

Väsentlighet och risk är vägledande

Alla delar av landstingets verksamhet ska årligen granskas av revisorerna. De resurser som avsätts för revisionen måste dock prioriteras till de områden som revisorerna anser som mest angelägna. Här är utgångspunkten den övergripande *analys av väsentlighet och risk* som revisorerna årligen låter göra. Analysen ligger till grund för prioritering av revisionsårets granskningsinsatser.

Meningen är att revisionsarbetet ska inriktas på sådana väsentliga områden där risker konstateras eller befaras, vilka kan påverka verksamhetens inriktning, förvaltning och redovisning eller påverka förtroendet för landstinget som organisation.

Landstingets revisorer genomför därför en gång per år en övergripande väsentlighets- och riskanalys. För 2014 medförde analysen prioriterade granskningar som sammanfattas i nedanstående redogörelse.

Redogörelse för genomförda granskningar 2014

Nedan lämnas en redogörelse över granskningar som genomförts under revisionsåret 2014.

Landstingets projektverksamhet – intern kontroll

Granskningen syftade till att ge underlag för en bedömning landstingsstyrelsens styrning, redovisning, uppföljning och kontroll av projektverksamheten är tillräcklig.

Vår granskning visade att landstingsstyrelsen inte har en tillräcklig kontroll över de projekt som bedrivs.

Vi grundar vår bedömning på följande;

- Granskningen visade att det inte finns någon sammanfattande bild över landstingets samlade projekt. Varje verksamhetsområde registrerar var för sig projektkoder i ett Excel-dokument med en landstingsgemensam struktur.
- Ett projekt kan innehålla flera projektkoder – upp till 10 stycken.
- Den statistik över projektkoder granskningen tog del av och sammanställt överskrider med ett okänt antal det antal projekt som bedrivs.
- Granskningen noterade också att ett större antal projektkoder som registrerats inte är projekt enligt den fastställda definition som gäller för landstinget. Det gäller registrerade projektkoder för aktiviteter som ingår i divisionernas budgeterade medel, men som särredovisas som projekt. Det finns också registrerade projektkoder för aktiviteter som konferenser, andra sammankomster, utbildningsinsatser, samt gåvor och testamenterade tillgångar.

I slutskedet av granskningen lämnades information om att landstingets Utvecklingsavdelning avsåg att påbörja ett arbete för bättre samordning och tydligare rutiner för de projekt som bedrivs.

Läkemedelsförskrivning – den interna kontrollen inom landstinget

Granskningen syftade till att ge underlag för en bedömning om landstingsstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll som ger förutsättningar för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv läkemedelsbehandling.

Vår bedömning är att den interna kontrollen avseende läkemedelsförskrivningen är inte är tillräcklig.

Vi grundar vår bedömning på följande;

- När det gäller styrningen av läkemedelsförskrivningen visade granskningen att det finns en läkemedelsstrategi, handlingsplan, läkemedelskommitténs rekommendationer samt ett flertal fastställda uppföljningsparametrar för öppenvårdsläkemedel. Kunskapen, förankringen och tillämpningen av dessa styrmedel bland förskrivarna ute på enheterna visade sig emellertid inte vara tillräcklig.
- Avseende uppföljning av och rapportering om läkemedelsförskrivningen visade granskningen att det främst sker en uppföljning på övergripande nivå inom ramen för Läkemedelskommitténs, Styrgrupp läkemedels och Läkemedelsenhetens uppdrag. Granskningen visade att uppföljningen av läkemedelsförskrivning på såväl förskrivar- och enhetsnivå som vid hälsocentraler och sjukhus är nästan obefintlig.
- Det framgick också av granskningen att den rapportering som landstingsstyrelsen får avseende läkemedelsförskrivning främst avser utvecklingen av läkemedelskostnaderna. Rapportering till, och behandling av, landstingsstyrelsen om förskrivningen av läkemedel i förhållande till t ex fastställda rekommendationer, mål och uppföljningsparametrar har inte kunnat ses. Detta ska värderas i förhållande till att landstingets kostnader för läkemedel uppgår till nästan 800 miljoner kronor, vilket motsvarar ca tio procent av landstingets totala kostnader.

Med anledning av vår granskning har styrelsen uppdragit åt landstingsdirektören att utreda frågan vidare samt återkomma med förslag till med förbättringsåtgärder.

Verksamhetschefens ledningsansvar

Granskningen syftade till att ge underlag för en bedömning om landstingsstyrelsens interna kontroll av det samlade ledningsansvaret är tillräcklig samt om verksamhetscheferna har erforderlig kompetens.

Vår granskning visade att landstingsstyrelsen inte i tillräcklig utsträckning tillgodoser en god intern kontroll gällande det ledningsansvar verksamhetscheferna har. Vidare visade granskningen att kompetenskrav för verksamhetscheferna inte är tydliggjorda och inte heller fullt ut tillgodosedda.

Vi grundar vår bedömning på följande;

- Verksamhetschefen har en nyckelroll i hälso- och sjukvårdens organisation. Begreppen patientsäkerhet, god kvalitet och kostnadseffektivitet är centrala i verksamhetschefens uppdrag. Granskningen visade att begreppet patientsäkerhet är väl definierat, men att begreppen god kvalitet och kostnadseffektivitet behöver definieras vidare.
- De kompetenskrav som ställs på en verksamhetschef, utöver i de fall lagkrav finns, är vårdgivarens ansvar. Avgörande är dock att verksamhetschefen dels har kompetens att leda verksamheten, dels kan tillgodose kravet på högsta möjliga patientsäkerhet. Granskningen visade att kompetenskraven för verksamhetscheferna inte är tydliggjorda och fullt ut tillgodosedda.
- Landstingsgemensam beskrivning av innebörden av verksamhetschefens ledningsansvar saknas.
- Former och metoder för uppföljning av ledningsansvaret finns, men granskningen visade att uppföljningen inte fullt ut sker enhetligt och systematiserat.

- Rapporteringen till landstingsstyrelsen säkerställer inte en tillräcklig information av hur det samlade ledningsansvaret utövas och fungerar.

Patientsäker läkemedelshantering - läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser
Granskningen syftade till att ge underlag för en bedömning om landstingsstyrelsen har en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser utförs enligt gällande riktlinjer, vilket ger förutsättningar för en ändamålsenlig och patientsäker läkemedelshantering. Vår granskning visade att den interna kontrollen avseende läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser inte i tillräcklig utsträckning säkerställer en ändamålsenlig och patientsäker läkemedelshantering.

Vi grundar vår bedömning på följande;

- Det finns en tydlig styrning av verksamhetens arbete med läkemedelshantering, men uppföljningen behöver utvecklas för att kunna beskriva verklig förekomst av läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser.
- Det går inte i journaldokumentationen att spåra att läkemedelsgenomgångar genomförs.
- Läkemedelsberättelser upprättas i relativt begränsad utsträckning.
- Rutinerna för läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser är inte tillräckligt implementerade i verksamheten. Det förefaller som att det saknas tillräcklig insikt om nyttan med läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser.

Efter revisionens granskning kommer en utredning syftande till att säkerställa en patientsäker läkemedelshantering i enlighet med granskningens synpunkter att påbörjas.

Bedömning om egenvård

Granskningen syftade till att ge underlag för en bedömning om landstingets rutiner i samband med bedömning om egenvård är tillräckliga. Vår granskning visade att det finns brister i landstingsstyrelsens ansvar för att rutiner utvecklas i samband med bedömning om patientens egenvård.

Vi grundar vår bedömning på följande.

- Landstingsstyrelsen har inte upprättat direktiv i landstingets ledningssystem som innehåller rutiner för bedömning, samråd och planering i samband med egenvård.
- Landstingsstyrelsen har inte uppdragit åt en eller flera verksamhetschefer att fastställa rutiner för egenvård.

Jämlik barnhälsovård

Granskningen syftade till att ge underlag för en bedömning om landstingsstyrelsen, i egenskap av ansvarig vårdgivare, erbjuder en jämlik och kontinuerligt kvalitetsuppföljd barnhälsovård inom länet, samt om landstingsstyrelsen erhåller rapportering om länets barnhälsovård ur ett jämlikhetsperspektiv. Vår granskning visade att landstingsstyrelsen inte erbjuder en jämlik, kontinuerligt kvalitetsuppföljd barnhälsovård inom länet.

Vi grundar vår bedömning på följande;

- Landstingsstyrelsen har inte antagit konkreta mål för barnhälsovården som tydliggör barnhälsovårdens koppling till fullmäktiges strategiska mål.

- Statistik gällande länets barnhälsovård sammanställs årligen, men inte på ett sådant sätt att landstingsstyrelsen får en helhetsbild av hur erbjudanden inom ramen för barnhälsovårdens basprogram och dess intentioner uppnås.

Redovisning av mervärdesskatt

Granskningen syftade till att ge underlag för en bedömning om landstingets räkenskaper avseende mervärdesskatt är rättvisande samt om den interna kontrollen för hantering av moms är tillfredsställande. Vår granskning visade att landstingets övergripande hantering av mervärdesskatt i huvudsak är tillfredsställande, men att det i vissa avseenden finns förbättringspotential. Denna bedömning grundar vi på följande;

Hantering av all moms, utom vad avser fastigheter, sker genom schablonmässig fördelning mellan det s.k. kommunkontosystemet ("Ludvikamoms") och momsdeklarationen ("affärs-moms") enligt vilken huvuddelen ersättning begärs från kommunkontosystemet.

- Vi kunde i granskningen notera att detta förfaringssätt kan få till följd att ingående moms som rätteligen, utifrån befintlig lagstiftning, formellt skulle ha dragits av i momsdeklarationen i stället ingår i av landstinget begärd ersättning från kommunkontosystemet och vice versa, dvs. att landstinget får kompensation för moms från "fel system".
- Vi har förståelse för att det med hänsyn till den omfattning, komplexitet och bredd som landstingets verksamheter inrymmer, är svårt att göra en fullständig bedömning, i vart fall inte utan ianspråktagande av en mycket omfattande arbetsinsats.
- Eftersom lagstiftaren är tydlig i detta avseende rekommenderar revisionen emellertid landstingsstyrelsen att verka för att en avvägning görs beträffande lämplig hantering.
- Dokumenterade riktlinjer finns i allt väsentligt men där erforderlig dokumentation av rutinbeskrivningar inte redan föreligger, bör sådan upprättas.

Delårsrapport per april 2014

Syftet med granskningen är att ge landstingets revisorer ett underlag för sin bedömning om det prognostiserade resultatet i delårsrapporten är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet samt om de av fullmäktige tilldelade uppdragen utförts.

Sammantaget görs bedömningen att de av fullmäktige tilldelade uppdragen delvis utförts samt att det prognostiserade resultatet i delårsrapporten inte är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Vi grundar vår bedömning på följande;

- Landstingsstyrelsen har utarbetat och överlämnat policy för god ekonomisk hushållning i maj 2014 för beslut i fullmäktige och policyn innehåller bedömning av överskottsbehov samt principer för god ekonomisk hushållning.
- Styrelsen har inte identifierat några ytterligare områden för intäktsökningar och/eller kostnadsreduktioner utöver det som redan ingår i handlingsplanen.
- Delårsrapportens uppföljning och redovisning sker i enlighet med den strategiska planens intentioner för balanserad styrning.
- Landstingsstyrelsen har reviderat den ekonomiska handlingsplanen i mars 2014 och därmed fastställt sparåtgärder i syfte att divisionerna skall kunna hålla sig inom sina ekonomiska ramar senast år 2015. Styrelsen har vidare gjort divisionerna ansvariga och säkerställt att en uppföljning och rapportering av sparåtgärderna genomförs.

- Av handlingsplanen framgår att divisionerna under 2014 skall sänka sina kostnader med sammanlagt 83 mnkr. Granskningen visar dock att divisionerna prognostiserar att de endast kommer att kunna sänka sina kostnader med 30 miljoner kronor.
- Det prognostiserade helårsresultatet i delårsrapporten är inte förenligt med de finansiella målen för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Delårsrapport per augusti 2014

Granskningen syftade till att ge underlag för en bedömning om delårsrapporteringen upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet i delårsrapporteringen är förenligt med fullmäktiges mål för en god ekonomisk hushållning.

Vår granskning visar att den prognos som lämnas i delårsrapporten visar på att landstinget inte kommer att uppfylla kommunallagens krav på en ekonomi i balans för 2014.

Utifrån granskningen gör vi följande bedömningar:

- Det har inte framkommit några omständigheter som tyder på att landstingets delårsrapport är upprättad i strid med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.
- Vår granskning visar på att den prognostiserade måluppfyllelsen i de fem perspektiven, *medborgare, verksamhet, kunskap och förnyelse, medarbetare* samt *ekonomi*, inte är förenlig med fullmäktiges strategiska mål.
- Divisionerna följer upp och redovisar sina sparplaner och måluppfyllelsen för dessa. Av redovisningen framgår att de sparkrav som fastställts inte uppfylls, vare sig i delårsrapporten eller i årsprognosen.
- Landstingsstyrelsen har ännu inte identifierat områden för intäktsökningar och/eller kostnadsreduktioner för att nå fullmäktiges resultatmål utöver den redan beslutade ekonomiska handlingsplanen. Styrelsen gav på sitt möte den 30 september landstingsdirektören i uppdrag att presentera förslag på området före halvårsskiftet 2015.

Patientnämnden – Översiktlig granskning av ansvarsutövande 2014

Granskningen syftade till att ge underlag för en bedömning om patientnämndens ansvarsutövande under år 2014 varit tillfredsställande. Vår granskning visade att nämnden i allt väsentligt vidtagit aktiva åtgärder för att uppnå en tillräcklig styrning, uppföljning och intern kontroll över patientnämndens verksamhet.

Vi grundar vår bedömning på följande;

- Patientnämndens styrning har en tydlig koppling till lag, strategisk plan, reglemente och övriga landstingsinterna direktiv och riktlinjer.
- Patientnämnden har hanterat sin ekonomi på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt.
- Patientnämnden har informerat och verkat för att göra sin verksamhet känd hos allmänhet och berörda aktörer.

Landstingsfullmäktiges beredningar – Översiktlig granskning av ansvarsutövande 2014

Granskningen syftade till att ge underlag för en bedömning om fullmäktigeberedningarnas ansvarsutövande under år 2014 varit tillfredsställande.

Vår granskning visade att fullmäktigeberedningarna i allt väsentligt fullgjort sina uppdrag från fullmäktige på ett tillfredsställande sätt.

Övergripande granskning av Årsredovisning 2014

Granskningen syftade till att ge underlag för en bedömning om den årsredovisning landstingsstyrelsen överlämnat till fullmäktige är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed samt om räkenskaperna är rättvisande. Vidare syftade granskningen till att ge underlag för bedömning om efterlevnaden av balanskravet samt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Vår granskning visade att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven i lagen om kommunal redovisning samt i övrigt är upprättad enligt god redovisningssed.

Årets resultat är negativt och uppgår till -37 miljoner kronor. Därmed lever landstinget inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Årsredovisningen saknar en återställandeplan av 2014 års negativa resultat.

- Vi bedömer att räkenskaperna är rättvisande samt att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, dess finansiering och den ekonomiska ställningen.
- Vi bedömer att landstingets ekonomiska situation och utveckling är fortsatt svag. Divisionerna redovisar ett sammantaget underskott på 284 miljoner kronor jämfört med budget. Av 84 miljoner kronor i fastställda sparplaner, lyckas divisionerna spara 17 miljoner kronor. Målet uppnås alltså inte och årets verkställda sparåtgärder uppgår till 20 procent av det beslutade, att jämföra med föregående års 9 procent.
- Vi bedömer att utfallet inte är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.
- Vi bedömer vidare att verksamhetens utfall, utifrån årsredovisningens rapportering, endast delvis är förenligt med verksamhetsmålen för god ekonomisk hushållning.

I syfte att uppnå en ekonomi i balans år 2016 finns beslut om sparkrav uppgående till 1,6 procent för år 2015 respektive 1,8 procent för år 2016. I samband med fastställande av Årsredovisning 2014 beslutade landstingsstyrelsen att uppdra till landstingsdirektören att återrapportera resultat och effekter av genomförda åtgärder. Därutöver ska landstingsdirektören till styrelsen i maj 2015 återkomma med förslag till strukturella åtgärder.

Revisorernas avslutande hearing med landstingsstyrelsen

Som enda driftsstyrelse inom landstinget har landstingsstyrelsen ett stort ansvar och en viktig roll avseende att utföra landstingsfullmäktiges uppdrag. Styrelsen har också det sammantagna politiska verkställighetsansvaret. Om landstingsstyrelsens ansvarsutövande inte är tillfredsställande riskerar det att negativt påverka landstingets samlade verksamheter avseende ekonomi, produktion och kvalitet.

Revisionen ska varje år granska om landstingsstyrelsens ansvarsutövande är tillfredsställande. Detta görs dels inom ramen för de granskningar som löpande genomförs under året, dels genom en avslutande hearing med landstingsstyrelsen som kompletterar de granskningar som utförts. Hearingen syftar till att, tillsammans med 2014 års granskningar, ge svar på frågan om landstingsstyrelsens ansvarsutövande varit tillfredsställande.

Med utgångspunkt från 2013 års hearing med landstingsstyrelsen, 2014 års granskningsresultat, landstingsfullmäktiges strategiska plan för perioden 2014 – 2016 samt finansplan för år 2014 beslutade revisionen att i årets hearing fokusera på tre av landstingsfullmäktiges perspektiv; Ekonomi, Medarbetare och Verksamhet. Därutöver diskuterades vid hearingen även

frågan om samtliga styrelseledamöternas möjligheter att kunna ta sitt ansvar som enligt lag åvilar dem.

Det sammanfattande intrycket av hearingen är att;

- Styrelsen får månadsvis ekonomisk rapportering. Landstingets ekonomiska uppföljning har emellertid ännu inte anpassats till den nya balanserade styrmodellen. Arbetet att utveckla den ekonomiska uppföljningen har påbörjats, men styrelsen har ännu inte hittat mekanismerna för att styra och följa upp enligt den nya modellen.
- Under 2014 har styrelsen antagit en kompetensförsörjningsstrategi. Handlingsplaner har upprättats inom divisionerna som följs upp i samband med månadsrapportering. Åtgärder har vidtagits och projekt pågår som syftar till att t.ex. nyttja den äldre personalens kompetens på ett bättre sätt (Best Agers). Pilotprojektet Vårdnära service är ett annat exempel på ett projekt som pågår. Trots åtgärder är bristen på läkare och sjuksköterskor stor, vilket bidrar till att kostnaden för inhyrd personal är fortsatt hög samt att övertidskulden och sjukfrånvaron ökar.
- Eventuell ojämlikhet i vården förklaras delvis av geografiska och genetiska orsaker. Även om åtgärder vidtagits finns mer som landstinget kan göra. Mer insatser behövs i den nära miljön.

Mätning och uppföljning av verksamheten bör vidareutvecklas. I dagsläget görs mätningar ofta på aggregerad nivå (länsnitt). Detta riskerar att utjämna skillnader snarare än att tydliggöra. En mer detaljerad mätning på lägre nivå kan tydliggöra skillnader inom en kommun och på så vis möjliggöra att eventuella olikheter kan åtgärdas.

- Styrelsens ledamöter består av både heltidsarvoderade politiker och fritidspolitiker. Dessa politiker har samma juridiska ansvar. Trots detta är det stora skillnader mellan dessa grupper i deras möjligheter att bedriva styrelsearbetet. Medan den heltidsarvoderade politikern har goda förutsättningar att sätta sig in i frågor, har fritidspolitikerna ersättning för 10 dagar/år för allmän kunskapsinhämtning. Fritidspolitikerna blir därmed i stor utsträckning beroende av den information man tillhandahålls från gruppmöten, landstingsdirektörens rapport etc. **Detta är ett nationellt demokratiskt problem.**

Mandatperioden 2011 - 2014

Sammanställning av revisionens granskningsinsatser perioden 2011-2014

Under mandatperioden 2011 – 2014 har revisionen genomfört ett stort antal både **förstudier** och **djupgranskningar**. En förstudie är en preliminär studie som ska ligga till grund för ett beslut om ett fördjupat granskningsprojektet ska genomföras och i så fall vilken inriktning och avgränsning en djupgranskning ska ha. Från och med revisionsåret 2012 arbetar revisionen systematiskt med förstudier, detta för att säkra att de resurser som ställts till revisionen nyttjas effektivt.

Nedan redovisas en samlad förteckning över de förstudier och djupgranskningar som revisionen låtit genomföra under mandatperioden 2011 – 2014. Under mandatperioden har 12 förstudier och 59 djupgranskningar genomförts.

Förstudier

Revisionsåret 2012

- Vård på lika villkor
- Bättre liv för sjuka äldre
- Ambulanssjukvården i gelsbygd

Revisionsåret 2013

- Hantering av nationella kvalitetsregister
- Undanträngningseffekter för kronisk sjuka

Revisionsåret 2014

- Landstingets system för internhyror
- Forskning och utveckling inom landstinget
- Våld i nära relationer
- Patientsäker förlossningsvård
- Patientsäkerhet inom division Folk tandvård
- Övertid arbetet
- Det ofrivilliga kemikalieintaget

Djupgranskningar

Revisionsåret 2011

- Uppföljning av tidigare revisionsgranskningar avseende den interna kontrollen inom divisionerna
- Granskning av delårsrapport per april 2011
- Granskning av landstingets IT-säkerhet
- Överföring av patientinformation vid vårdens övergångar inom sjukhusen
- Landstingets följsamhet till nationella riktlinjer och rutiner för höftfrakturer
- Granskning av delårsrapport per augusti 2011
- Införandet av lagen om valfrihet (LOV)
- Landstingets folkhälsoarbete
- Tillämpningen av offentlighetsprincipen
- Kris- och katastrofberedskap
- Landstingets tolkservice
- Landstingets miljöarbete
- Granskning av årsredovisning 2011
- Ansvarsutövande granskning – Landstingsfullmäktiges beredningar
- Ansvarsutövande granskning – Patientnämnden

Revisionsåret 2012

- Hantering av leverantörsfakturor
- Sjukresor
- Omhändertagande av patienters tillhörigheter/värdeföremål
- Intern kontroll inom EKO-området
- Granskning av delårsrapport per april 2012
- Det systematiska arbetsmiljöarbetet
- Läkemedelsrutiner inom den slutna barnsjukvården
- Missbruks- och beroendevården
- Semesterplaneringen inom landstinget
- Den uppsökande tandvården – viktig för munhälsan
- Vården av patienter med ätstörningar
- Granskning av årsredovisning 2012
- Landstingets interna kontroll av ersättning till privata sjukgymnaster
- Ansvarsutövande granskning – Landstingsfullmäktiges beredningar
- Ansvarsutövande granskning – Patientnämnden

Revisionsåret 2013

- Landstingets följsamhet till nationella riktlinjer för hjärtsjukvård – hjärtsvikt
- Styrning och uppföljning av avtal inom landstinget

- Delårsrapport per april 2013
 - Samordnad individuell plan och Fast vårdkontakt
 - Vård på lika villkor – sjukvårdsrelaterad åtgärdbar dödlighet
 - Delårsrapport per augusti 2013
 - Regionvård – intern kontroll
 - Patientsäkerhet
 - Behandling av patienter med övervikt och fetma
 - Kommunikation/informationsöverföring mellan landstinget och kommuner – en samverkansgranskning
 - Patientnämnden – Översiktlig granskning av ansvarsutövande 2013
 - Intern kontroll – Division Primärvård
 - Granskning av årsredovisning 2013
 - Landstingsfullmäktiges beredningar – ansvarsutövande 2012
- Styrning och dimensionering av vårdplatser

Revisionsåret 2014

- Landstingets projektverksamhet – intern kontroll
- Delårsrapport per april
- Delårsrapport per augusti
- Läkemedelsförskrivning – den interna kontrollen inom landstinget
- Verksamhetschefens ledningsansvar
- Patientsäker läkemedelshantering – läkemedelsgenomgångar och läkemedelsberättelser
- Bedömning av egenvård
- Landstingsfullmäktiges beredningar – Översiktlig granskning av ansvarsutövande 2014
- Patientnämnden – Översiktlig granskning av ansvarsutövande 2014
- Jämlik barnhälsovård
- Redovisning av mervärdesskatt
- Årsredovisning 2014

Förtroendevalda revisorer perioden 2011-2014

Marita Björkman-Forsman (s), ordförande

Ulf Kero (s), vice ordförande

Anders Åknert (v)

Kennerth Moberg (mp)

Göran Hedberg (ns)

Eva Alriksson (m)

Sune Nilsson (c)

Agneta Heikki (fp)

Revisorerna på landstingets hemsida

Våra revisionsberättelser, skrivelser, rapporter, granskningsammandrag och mycket mer därtill hittar ni på revisorernas hemsida:

[www.nll.se/Demokrati och insyn/Landstingets revisorer](http://www.nll.se/Demokrati_och_insyn/Landstingets_revisorer)

Där kan du läsa mer om årets och tidigare års granskningsinsatser.